

Toimenpideoite TPA 112/2022 vp

Sari Essayah kd ym.

Toimenpideoite lisätulle sokerille tulevan terveysterusteisen veron käyttöönottamisesta

Eduskunnalle

Suomalaiset syövät ja juovat edelleen liikaa sokeria. Kasvavalla sokerinsyönnillä on niin kansanterveydellisiä kuin taloudellisia vaikutuksia. Vuonna 2017 poistuneen sokeriveron tilalle olisi kansanterveydellinen tarve saada sokerin kulutusta vähentävä terveysterusteinen vero. Verotus kohdistuisi ravitsemuksellisesti turhiin elintarvikkeisiin, joiden runsas nauttiminen lisää suomalaisten sokerin saantia ja heikentää kansanterveyttä. Esitämme, että maassamme otetaan käyttöön laaja terveysterusteinen, lisätulle sokerille tuleva vero, joka kohdistuisi tasapuolisesti eri tuoteryhmiin ja perustuisi elintarvikkeisiin lisättyyn sokeriin. Tuottotavoite terveysterusteisessa verossa on 250 miljoonaa euroa, jolloin verotason tulisi olla 1,56 euroa/kg.

Verolla edistettäisiin terveyttä sekä vähennettäisiin terveydenhoidon kustannuksia. Veronalaisia olisivat Suomessa valmistettu sokeri, maahantuotu sokeri ja kaikki maahantuodut sokeria sisältävät tuotteet. Verotuksen mahdollistaa myös vuonna 2016 uudistunut pakkausmerkintälainsäädäntö, joka teki elintarvikkeiden sokerimäärän ilmoittamisen ravintoarvomerkinnöissä pakolliseksi. Terveysterusteisia veroja on käytössä EU:ssa. Esimerkiksi Unkarissa sokerin, rasvan ja suolan verottaminen on terveysterusteista, ja näitä sisältävien epäterveellisten ruokien kulutusta on saatu vähennettyä merkittävästi.

Myös SOSTE Suomen sosiaali- ja terveys ry on esittänyt terveysterusteista veroa, joka kohdistuisi kuitenkin nyt esitettyä laaja-alaisemmin suolaan, sokeriin ja tyydyttyneeseen rasvaan. Lähes kaikki tuotteet sisältävät joko sokeria, suolaa tai kovaa rasvaa. Siksi SOSTEn terveysterustemallissa veron piiriin kuuluvat käytännössä kaikki tuotteet. Kaikista elintarvikkeista ei kuitenkaan maksettaisi veroa, vaan verovelvollisuus riippuisi tuotteen ravintoainepitoisuuksista. Kasvikset, hedelmät ja vihannekset ovat verottomia niiden edistäessä veron kansanterveydellisiä tavoitteita.

Esitys sisältyy KD eduskuntaryhmän vaihtoehtobudjettiin vuodelle 2023.

Edellä olevan perusteella ehdotamme,

että hallitus ryhtyy toimenpiteisiin lisätulle sokerille tulevan terveysterusteisen veron käyttöönottamiseksi.

Toimenpideoite TPA 112/2022 vp

Helsingissä 18.10.2022

Sari Essayah kd
Antero Laukkanen kd
Päivi Räsänen kd
Sari Tanus kd
Peter Östman kd